

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Δελτίο Τύπου

Αθήνα 18-11-2019

Γ. Βρούτσης: Κορυφαία προτεραιότητα της κυβέρνησής μας και του Υπουργείου Εργασίας αποτελεί η Υγεία και η Ασφάλεια στην Εργασία

Εναρκτήρια ομιλία του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

κ. Γιάννη Βρούτση

στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία

Οργάνωση: ΕΛΙΝΥΑΕ

Κα Πρόεδρε του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας
Κα Διευθύντρια του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία

Κυρίες και κύριοι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων

Κυρίες και κύριοι,

Καταρχάς θα ήθελα να καλωσορίσω τους αξιότιμους συμμετέχοντες και προσκεκλημένους οι οποίοι μας έρχονται από άλλες χώρες, ως εκπρόσωποι διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών, φορέων και ινστιτούτων.

Να τους καλωσορίσω, λοιπόν, στη φιλόξενη χώρα μας και να τους ευχηθώ, παράλληλα με τις επίσημες υποχρεώσεις τους, να έχουν μια άνετη και ευχάριστη διαμονή στην Ελλάδα.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω το Διοικητικό Συμβούλιο του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής & Ασφάλειας στην Εργασία (ΕΛΙΝΥΑΕ) και ιδιαίτερα την Πρόεδρο Ρένα Μπαρδάνη για την πρόσκληση να πραγματοποιήσω την εναρκτήρια ομιλία του 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου.

Αποτελεί για μένα ιδιαίτερη τιμή και χαρά.

Είναι, αναμφίβολα, μια εκδήλωση καίριας σημασίας και βαρύτητας, καθώς η προαγωγή της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων βρίσκεται στην «καρδιά» του προβληματισμού μας για τη διαμόρφωση όρων ποιοτικής, αξιοπρεπούς και παραγωγικής εργασίας για όλους.

Συνδέεται άρρηκτα με την εμπέδωση του αναπτυξιακού και κοινωνικού προτύπου τόσο της ευρωπαϊκής οικογένειας, όσο και της ελληνικής Κυβέρνησης.

Και για αυτόν ακριβώς το λόγο, συνιστά μια από τις κρίσιμες προϋποθέσεις για την επίτευξη των μεγάλων στόχων της κυβερνητικής πολιτικής:

Την απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμισμού της ελληνικής οικονομίας, με την ενθάρρυνση της υγιούς επιχειρηματικότητας και την εξασφάλιση ανταγωνιστικής παρουσίας στη διεθνή αρένα,

τη θεμελίωση ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος που θα βασίζεται στην ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού και τις υψηλές καινοτομικές επιδόσεις και, φυσικά, τη δημιουργία πολλών και καλών θέσεων εργασίας.

Στο παραπάνω πλαίσιο γενικών προτεραιοτήτων, οι πολιτικές του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων ξετυλίγονται σε ένα μεγάλο φάσμα παρεμβάσεων στα πεδία της εργασίας, της κοινωνικής ασφάλισης και της

κοινωνικής αλληλεγγύης, αποσκοπώντας στην προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων, την καταπολέμηση της ανεργίας και την τόνωση της συνολικής απασχόλησης, την προαγωγή της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, την ενδυνάμωση και βιωσιμότητα της κοινωνικής ασφάλισης, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του θεσμού της οικογένειας.

Θα σταθώ στις πιο εμβληματικές από αυτές τις παρεμβάσεις.

Παράδειγμα, οι νέες ρυθμίσεις που ψηφίστηκαν στο πλαίσιο του νέου αναπτυξιακού νόμου διαμορφώνουν ένα απλό και διαφανές θεσμικό και οργανωτικό περιβάλλον για την απρόσκοπτη άσκηση της υγιούς επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας:

Με τον εξορθολογισμό του συστήματος συλλογικών διαπραγματεύσεων, προκειμένου με όρους συλλογικής αυτονομίας και ενισχυμένης αντιπροσωπευτικότητας να υποστηριχθεί η αναπτυξιακή διαδικασία και, παράλληλα, να διασωθούν επιχειρήσεις με αποδεδειγμένα οικονομικά προβλήματα. Τη δημιουργία Μητρώων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Εργαζομένων και Οργανώσεων Εργοδοτών και την παροχή δυνατότητας ηλεκτρονικής ψήφου σε όλες τις διαδικασίες λήψης απόφασης συνδικαλιστικών οργάνων, για την εμπέδωση διαφάνειας και αξιοπιστίας στο συνδικαλιστικό θεσμό.

Την ενθάρρυνση των εργοδοτών για την αξιοποίηση της πλήρους απασχόλησης και την καταπολέμηση των φαινομένων ψευδο -μερικής απασχόλησης

Τη συστηματοποίηση και αυστηροποίηση των ελέγχων της Επιθεώρησης Εργασίας για την αντιμετώπιση της αδήλωτης και υποδηλωμένης εργασίας, αλλά και τη δημιουργία μητρώου παραβατών αυτής της μορφής.

Την εν γένει ενδυνάμωση της πληροφοριακής υποδομής του Υπουργείου Εργασίας, καθώς και την διαλειτουργικότητά τους με άλλα συστήματα, για την καλύτερη εξυπηρέτηση όλων. Των εργαζομένων, των ασφαλισμένων, των συνταξιούχων και φυσικά των μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων.

Η επόμενη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου μας, αφορά στην αναβάθμιση και ολοκλήρωση του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ. Ενός καινοτόμου εργαλείου, το οποίο «γεννήθηκε» το 2013 επί της πρώτης θητείας μου στο Υπουργείο Εργασίας. Κι από τότε έχει κερδίσει την αναγνώριση των παραγωγικών, κοινωνικών και ερευνητικών φορέων, αλλά και των ίδιων των εργαζομένων και εργοδοτών της χώρας.

Το νέο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ II» θα αποτελέσει ένα ψηφιακό άλμα στο μέλλον. Και θα είναι πραγματικά μια τομή στη σχέση πολιτείας, επιχειρήσεων και εργαζομένων, υποστηρίζοντας παράλληλα την νέα ανταγωνιστική τροχιά της ελληνικής οικονομίας. Θα βασίζεται δε στους παρακάτω άξονες προτεραιότητας:

α) Στην ενοποίηση των επιμέρους λειτουργιών, καθώς και στην ενσωμάτωση νέων ψηφιακών λειτουργιών, όπως το ψηφιακό ωράριο και την ηλεκτρονική κάρτα εργασίας.

β) στην κωδικοποίηση και απλοποίηση του σχετικού νομοθετικού και κανονιστικού περιεχομένου

γ) στην ενίσχυση των επιχειρησιακών και αναλυτικών δυνατοτήτων του, για την παροχή ολοκληρωμένης πληροφόρησης στους κοινωνικούς εταίρους, τα ερευνητικά κέντρα και την πολιτεία

δ) στη βελτίωση της διαλειτουργικότητάς του με άλλες κρίσιμες βάσεις δεδομένων της πολιτείας, ιδίως δε του Ε.Φ.Κ.Α. και της Α.Α.Δ.Ε. για τη ριζική αντιμετώπιση παθογενών συμπεριφορών όπως η αδήλωτη, η υποδηλωμένη και η ανασφάλιστη εργασία, την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης των εργοδοτών. Είναι αλήθεια ότι ως κυβέρνηση και Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, έχουμε δεσμευτεί στην εμπέδωση υγιών και βιώσιμων συνθηκών για την απρόσκοπτη άσκηση της επιχειρηματικότητας, όπως με τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και εν γένει των φορολογικών επιβαρύνσεων στην οικονομία.

Αλλά, ταυτόχρονα, και το τονίζω αυτό, απαιτούμε από όλες ανεξαιρέτως τις επιχειρήσεις να τηρούν στο έπακρο τις υποχρεώσεις τους στα ασφαλιστικά ταμεία, τους εργαζόμενους και την κοινωνία.

Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο, πέραν της εντατικοποίησης του έργου της Επιθεώρησης Εργασίας και των άλλων ελεγκτών του Υπουργείου, το αμέσως επόμενο διάστημα θα ολοκληρωθεί η δημιουργία του Λευκού Μητρώου Επιχειρήσεων.

Ένα πρωτοποριακός μηχανισμός επιβράβευσης συνεπών εργοδοτών, με την παροχή εκ μέρους της πολιτείας ασφαλιστικών, φορολογικών και άλλων κινήτρων. Σε αυτό θα ενταχθούν όλες οι επιχειρήσεις που επιδεικνύουν τεκμηριωμένα συμμόρφωση με όλες τις πρόνοιες της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.

Και για πρώτη φορά στη χώρα μας θα υπάρχουν διακριτά κριτήρια ως προς τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στην εργασία, αλλά και την υιοθέτηση πρότυπων εσωτερικών συστημάτων πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου με την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων.

Περνώντας, λοιπόν, στην κατεξοχήν θεματολογία του παρόντος συνεδρίου θα ήθελα να το δηλώσω εξ αρχής και με σαφήνεια:

Η Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία συνιστά για την Κυβέρνησή μας και το Υπουργείο Εργασίας μια κορυφαία προτεραιότητα.

Πρώτα και κύρια διότι αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα που οφείλουμε όλοι, επιχειρήσεις, πολιτεία και κοινωνία, να προστατεύουμε με συνέπεια και αποτελεσματικότητα.

Αλλά και επειδή η προαγωγή ενός υγιούς και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος αποτελεί κομβικό συστατικό στοιχείο της ποιότητας της εργασίας. Και όλοι γνωρίζουμε ότι υπάρχει θετική και αμφίδρομη σχέση μεταξύ της ποιότητας εργασίας, της εργασιακής ικανοποίησης και της συνολικής παραγωγικότητας. Για αυτό το λόγο, έχουμε την πεποίθηση ότι οι ποιοτικές συνθήκες εργασίας, η προαγωγή της υγείας και ασφάλειας στην εργασία δεν πρέπει να λογίζονται ως στοιχεία κόστους στο πλαίσιο μιας τυπικής και νομικής συμμόρφωσης, αλλά ως παράγοντες οικονομικής και κοινωνικής επένδυσης. Με αμοιβαία οφέλη για όλους. Προφανώς για τους ίδιους τους εργαζόμενους. Αλλά και τις επιχειρήσεις, τα δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και υγειονομικής περίθαλψης, για την κοινωνία στο σύνολό της.

Θα έλεγα, ακόμη, ότι συνιστά, έναν από τους πιο κρίσιμους δείκτες που προσδιορίζουν το πραγματικό επίπεδο ανάπτυξης μιας χώρας.

Κυρίες και κύριοι,

Σε όλο τον κόσμο, κάθε 15 δευτερόλεπτα, ένας εργαζόμενος πεθαίνει λόγω επικίνδυνων ή ανθυγιεινών συνθηκών εργασίας και 153 εργαζόμενοι έχουν ένα σοβαρό εργατικό ατύχημα

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε χρόνο, περισσότεροι από 5 εκατομμύρια εργαζόμενοι υφίστανται σοβαρό εργατικό ατύχημα (πάνω από 5.000 θανατηφόρα), ενώ πεθαίνουν περίπου 160.000 λόγω επαγγελματικών ασθενειών.

Και περισσότερο από το ήμισυ των παραπάνω θανάτων οφείλεται σε καρκίνους λόγω έκθεσης σε επιβλαβείς παράγοντες.

Περίπου το ένα τέταρτο των εργαζομένων, στην Ευρωπαϊκή Ένωση επίσης, εκτιμούν ότι η εργασία είχε σημαντική αρνητική επίπτωση στην υγεία τους. Και αναφερόμαστε σε προβλήματα που εμφανίζονται σε όλους τους εργασιακούς χώρους, μικρής και μεγάλης επικινδυνότητας, όπως μυοσκελετικά προβλήματα, εργασιακό στρες, κ.λπ.

Σύμφωνα με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, τα - άμεσα και έμμεσα - οικονομικά κόστη λόγω εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, υπολογίζονται στο 4% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Το ζήτημα είναι σοβαρό. Και επιτείνεται περαιτέρω από τις σύγχρονες προκλήσεις ενός κόσμου της εργασίας που συνεχώς αλλάζει.

Μιλώ για την εμφάνιση νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας, ιδίως λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων και την ψηφιακή μετατόπιση της παραγωγής, την επέκταση νέων μορφών επαγγελματικού κινδύνου όπως οι ψυχοκοινωνικοί, την πίεση της δημογραφικής γήρανσης, κ.λπ.

Σε αυτό το πλαίσιο, εναρμονίζουμε τις ενέργειες και τις δράσεις μας με το γενικότερο ευρωπαϊκό περίγραμμα πολιτικών. Τόσο με το τρέχον Στρατηγικό πλαίσιο για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία για την περίοδο 2014-2020, όσο και με την υπό συζήτηση νέα Στρατηγική για την περίοδο 2021-2026.

Παράλληλα, αξιοποιούμε τα πολύτιμα εργαλεία διάδοσης της πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης που διαθέτει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (EU - OSHA) σε όλα τα κράτη μέλη μέσω των αντίστοιχων εθνικών εστιακών πόλων.

Στη χώρα μας ήδη από τη δεκαετία του 90, όταν και ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομο τάξη η Οδηγία Πλαίσιο 89/391 έχει δημιουργηθεί μέχρι σήμερα ένα πυκνό νομοθετικό πλαίσιο που καλύπτει μια μεγάλη γκάμα επαγγελματικών κινδύνων.

Πλήρως εναρμονισμένο με τις αντίστοιχες ειδικές Οδηγίες ανά κατηγορία επαγγελματικού κινδύνου ή κλάδο δραστηριότητας.

Τη ευθύνη ελέγχου εφαρμογής αυτής της νομοθεσίας, μάλιστα, τον έχουν οι υψηλής εξειδίκευσης και εμπειρίας Επιθεωρητές Υγείας και Ασφάλειας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Παράλληλα, έχουν δημιουργηθεί από την πρώτη στιγμή όλοι εκείνοι οι απαραίτητοι θεσμοί και δομές που συνοδεύουν την καλή λειτουργία του συστήματος υγείας και ασφάλειας στη χώρα μας, όπως οι υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης, οι τεχνικοί ασφαλείας, οι ιατροί εργασίας, οι θεσμοί συμμετοχής των εργαζομένων και κοινωνικής διαβούλευσης.

Και εκτιμώ ότι θετική συμβολή σε αυτό το υψηλό επίπεδο είχαν όλες ανεξαιρέτως

οι πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου Εργασίας και, βεβαίως, τα στελέχη του Υπουργείου Εργασίας και της Επιθεώρησης Εργασίας που διαχρονικά υπηρέτησαν αυτό το σημαντικό πεδίο πολιτικής.

Από την άλλη, υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις, ίσως και προβληματικά σημεία, που αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής από εδώ και εμπρός.

Μιλώ καταρχάς για το βαθμό συμμόρφωσης των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων προς τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στην εργασία, δεδομένης της ιδιάζουσας παραγωγικής βάσης της ελληνικής οικονομίας.

Όλοι καταλαβαίνουμε ότι εδώ απαιτείται μια πιο δραστήρια παρουσία και ενεργή υποστήριξη εκ μέρους της πολιτείας. Με τη στοχευμένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση αυτών των επιχειρήσεων, τη διάθεση ψηφιακών εργαλείων για την κατανόηση της νομοθεσίας και την κατάρτιση εκτιμήσεων επαγγελματικού κινδύνου, την παροχή κινήτρων.

Επίσης, η πλήρης συμμόρφωση της ίδιας της δημόσιας διοίκησης και των φορέων της, ιδίως σε πεδία υψηλής επικινδυνότητας όπως οι εργασίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τα νοσοκομεία, κ.λπ. αποτελεί ζητούμενο, για το οποίο θα καταβάλλουμε ιδιαίτερη προσπάθεια.

Άλλες σημαντικές προκλήσεις είναι:

η μέγιστη δυνατή κάλυψη του συνόλου των εργαζομένων με υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης, ιδίως δε αυτών που ασχολούνται με ευέλικτες μορφές απασχόλησης ή περιστασιακές εργασίες,

η βελτίωση των μηχανισμών συλλογής δεδομένων και στατιστικών στοιχείων

η εφαρμογή του νέου αυστηρού ευρωπαϊκού πλαισίου για τις καρκινογόνες ουσίες, η οποία θα ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία στις αρχές του νέου χρόνου.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, είναι απαραίτητη η εμπέδωση μιας κουλτούρας πρόληψης η οποία πρέπει να διαχυθεί σε όλο το σώμα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Από την αρχή. Από το σχολείο, την εκπαίδευση και τις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης.

Όστε να περάσουμε από το επίπεδο της τυπικής συμμόρφωσης, κάτω από το φόβο επιβολής κυρώσεων, στη συνειδητή υιοθέτηση προηγμένων σχημάτων προστασίας της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.

Ενσωματώνοντας στο σύστημα διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων των επιχειρήσεων και οργανισμών μια ενεργητική αντίληψη για την ποιότητα της εργασίας.

Έχοντας επίγνωση ότι η προαγωγή της ευεξίας των εργαζομένων υποδηλώνει σεβασμό στο πολυτιμότερο αγαθό, την ίδια την ανθρώπινη ζωή,

Για όλους αυτούς τους λόγους, προχωρούμε άμεσα στην τροποποίηση/συμπλήρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία και την γενικότερη ενίσχυση και συστηματοποίηση των παρεμβάσεών μας σε αυτό το χώρο δημόσιας πολιτικής.

Επανεξετάζουμε την τρέχουσα Εθνική Στρατηγική και διαμορφώνουμε τη νέα Στρατηγική 2021 -2026, σε εναρμόνιση με τις κατευθυντήριες γραμμές του αντίστοιχου ευρωπαϊκού πλαισίου, αλλά και τις εθνικές προτεραιότητες.

Πάντοτε σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, εργαζόμενους και εργοδότες, ιδίως μέσω του επίσημου και εμβληματικού θεσμικού τους οργάνου, το

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ). Το αμέσως επόμενο διάστημα, μάλιστα, θα προχωρήσουμε στη σύναψη προγραμματικής συμφωνίας με το Ινστιτούτο, εξειδικεύοντας τη συνεργασία μας σε πεδία, όπως η ανταλλαγή τεχνογνωσίας, ο προσδιορισμός επιβλαβών παραγόντων, οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, η ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων για τις σχολές μαθητείας του ΟΑΕΔ, κ.λπ.

Κυρίες και κύριοι,

Θεωρώ ότι η πλούσια θεματολογία του διήμερου προγράμματος, οι υψηλής ποιότητας συμμετοχές και, φυσικά, η οργανωτική εμπειρία και υπευθυνότητα που διέπει τα στελέχη και τη διοίκηση του ΕΛΙΝΥΑΕ, εξασφαλίζουν την επιτυχία του Συνεδρίου.

Τα αποτελέσματά του, μάλιστα, θα αποτελέσουν δημιουργική δεξαμενή προτάσεων για την τελική διαμόρφωση των πολιτικών του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων στο πεδίο της υγείας και ασφάλειας στην εργασία.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να δώσω συγχαρητήρια στη Διοίκηση του ΕΛΙΝΥΑΕ για αυτή τη σημαντική πρωτοβουλία και εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου.